

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Μεταναστευτικής
Πολιτικής

Υπηρεσία Ασύλου

Κεντρική Υπηρεσία, Π. Κανελλόπουλου 2, 10177 Αθήνα, Τ: 210 6988500 / F: 210 6988586, asylo@asylo.gov.gr,
www.asylo.gov.gr
Γραφείο Διευθύντριας
Τ: 210 6988506

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ
ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ
Αθήνα 30 Μαΐου 2017
Αριθμ. πρωτ.: 9213

ΠΡΟΣ: Συνήγορο του Πολίτη
Χαλκοκονδύλη 17
ΤΚ 104 32 Αθήνα

ΚΟΙΝ.: 1. Εισαγγελέα Αρείου Πάγου
Υπόψη κας Ξένη Δημητρίου – Βασιλοπούλου
2. Γραφείο Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής
3. Γενική Γραμματεία Υποδοχής
Γραφείο Γενικού Γραμματέα
4. Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης
Γραφείο Δ/ντριας
5. Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Κλάδος Ασφαλείας
6. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Γραφείο Προέδρου
7. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης
Γενική Δ/ση Πρόνοιας

ΘΕΜΑ: Διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης και μετεγκατάστασης συνοδευόμενων και ασυνόδευτων ανηλίκων

ΣΧΕΤ.: Το με αριθμ. πρωτ. Φ.1500.2/20513/11.5.2017 έγγραφό σας

Αναφορικά με την από 11 Μαΐου 2017 επιστολή σας, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ως εξής:

Καταρχήν επισημαίνουμε ότι ουδέποτε κληθήκαμε σε καμία συνάντηση του “Δικτύου για τα παιδιά που μετακινούνται”, και κρίνουμε ότι στο μέλλον θα ήταν σκόπιμη και χρήσιμη και η συμμετοχή της Υπηρεσίας μας όταν συζητούνται θέματα αρμοδιότητάς της.

Επιπλέον σημειώνουμε, όπως ήδη γνωρίζετε, ότι η Υπηρεσία Ασύλου δεν έχει κατ’ ουδένα τρόπο την αποκλειστική αρμοδιότητα για την προστασία των ανήλικων αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών. Η αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Ασύλου περιορίζεται στην ενημέρωση των αρμοδίων αρχών (Εισαγγελέας, ΕΚΚΑ κ.λ.π) όταν προσέρχεται στην Υπηρεσία Ασύλου ασυνόδευτος ανηλίκος προκειμένου να υποβάλει αίτηση διεθνούς

προστασίας, καθώς και στη διασφάλιση των ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων κατά την εξέταση της αίτησής του. Ως εκ τούτου, η παντελής έλλειψη οιαδήποτε νομοθετημένου συστήματος επιτροπείας, η διάχυση της σχετικής αρμοδιότητας μεταξύ πολλών διαφορετικών υπουργείων και υπηρεσιών, οι ελλειπείς δομές φιλοξενίας και φροντίδας των ανήλικων αυτών και ούτω καθεξής, δημιουργεί τεράστιες δυσκολίες στο να επιτελέσει και η δική μας Υπηρεσία με επάρκεια το έργο της, με δυσμενείς συνέπειες σε όλη την πορεία της διαδικασίας του ασύλου.

Το 2016 δε, όπως είναι γνωστό, ήταν ένα έτος κατά τη διάρκεια του οποίου ο αριθμός των αιτήσεων για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων και των αιτήσεων που υποβλήθηκαν από ασυνόδετους ανήλικους, εκτινάχθηκε, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη δυνατότητα της Υπηρεσίας να ανταπεξέλθει πλήρως και σε όλες τις απαιτήσεις της εντολής της και της αρμοδιότητάς της. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 2016 υποβλήθηκαν 19.720 αιτήσεις διεθνούς προστασίας από ανήλικους, εκ των οποίων οι 2.352 ήταν ασυνόδετοι ανήλικοι, ενώ το 2015 είχαν υποβληθεί 2.497 και 420 αιτήσεις αντίστοιχα.

Όσον αφορά στα ειδικότερα ζητήματα που θέτετε:

A. Η αποτελεσματική πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου ως βασική προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος οικογενειακής επανένωσης και υπαγωγής στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης:

Όπως αναφέρετε, πράγματι η Υπηρεσία έχει καταβάλει και συνεχίζει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την ενίσχυσή της σε προσωπικό, με αποτέλεσμα και ο «κύκλος εργασιών» της να έχει σχεδόν τετραπλασιαστεί κατά το 2016. Το ότι η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου είχε σε μεγάλο βαθμό διευκολυνθεί μέχρι το τέλος του 2016, σε σύγκριση με τους πρώτους μήνες του ίδιου έτους, είναι αυταπόδεικτο από τα στατιστικά δεδομένα που αναφέρουμε πιο πάνω. Θα πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη ο συνεχιζόμενος εξαιρετικά μεγάλος αριθμός αυτών που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για άσυλο, γεγονός το οποίο καθιστά αντικειμενικά αδύνατη την άμεση πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου όλων των ενδιαφερομένων. Παρά τις δυσχέρειες η Υπηρεσία Ασύλου καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να ανταποκριθεί στη ραγδαία αύξηση των αναγκών πρόσβασης σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας.

Ενδεικτικά αναφέρουμε την επιχείρηση μαζικής προ-καταγραφής, η οποία πραγματοποιήθηκε από την Υπηρεσία Ασύλου και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες τον Ιούνιο και Ιούλιο 2016, στο πλαίσιο της οποίας ταυτοποιήθηκαν 1.225 ασυνόδετοι ανήλικοι, εκ των οποίων ποσοστό 48% ανήκαν σε εθνικότητες που ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος μετεγκατάστασης.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό σας για ανεπάρκεια σε υπηρεσίες νομικής υποστήριξης σε α' βαθμό, καθώς και διερμηνείας, θα θέλαμε αφενός να υπενθυμίσουμε ότι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία το κράτος δεν έχει την υποχρέωση παροχής νομικής συνδρομής στον πρώτο βαθμό, αφετέρου υπάρχει επαρκής διερμηνεία, με εξαίρεση ορισμένες ιδιαίτερα σπάνιες διαλέκτους. Ωστόσο και στις περιπτώσεις αυτές καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια εξεύρεσης διερμηνείας από άλλα Κράτη-Μέλη, συχνά όμως ούτε και σε αυτά υπάρχουν διερμηνείς για τις συγκεκριμένες γλώσσες με αναπόφευκτη καθυστέρηση της διαδικασίας.

Η Υπηρεσία Ασύλου στηρίζει απόλυτα την προσπάθεια συγκεκριμένων ΜΚΟ οι οποίες παράσχουν νομική συνδρομή σε αιτούντες άσυλο, ιδίως εφόσον ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι ασυνόδετοι ανήλικοι, ή που έχουν δημιουργήσει δίκτυα επαγγελματιών που αναλαμβάνουν το ρόλο του επιτρόπου, και ελπίζουμε ότι το Κράτος και οι διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί θα στηρίξουν χρηματοδοτικά και θα παράσχουν το απαραίτητο πλαίσιο για να αναπτυχθούν και να ενισχυθούν οι προσπάθειες αυτές.

Σε κάθε περίπτωση η Υπηρεσία μας καταβάλλει κάθε ανθρωπίνως δυνατή προσπάθεια προκειμένου να δίνεται προτεραιότητα στη διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται από ασυνόδευτα παιδιά, όταν μας γνωστοποιείται, με οποιονδήποτε τρόπο, η ύπαρξή τους.

Όσον αφορά ειδικότερα στα νησιά, όπως γνωρίζετε, το ζήτημα της επιτροπείας, δηλαδή η θεσμοθέτηση ενός συστήματος ορισμού επιτρόπου και καθορισμού του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου, παραμένει άλυτο εδώ και δεκαετίες, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να προσπαθεί συνέχεια να δώσει λύσεις σε διαδικαστικά θέματα που αποσκοπούν στην τήρηση όλων των εγγυήσεων χωρίς να έχει επαρκή συνδρομή από άλλους κρατικούς φορείς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αναφορά σας στην αδυναμία καταγραφής ασυνόδευτων κάτω των 15 ετών όταν δεν έχει ορισθεί επίτροπος. Θεωρούμε αφενός ότι πρέπει επιτέλους κάποιος φορέας να αναλάβει τη σχετική ευθύνη και αρμοδιότητα, και με όραμα και τόλμη να προχωρήσει στις απαραίτητες πρωτοβουλίες, αφετέρου όμως ότι δεν μπορεί να καταλογίζεται στην Υπηρεσία η έλλειψη αυτή. Επίσης, εφόσον νομίζετε ότι ο νόμος πρέπει να τροποποιηθεί ώστε η καταγραφή της αίτησης ασυνόδευτου ανήλικου χωρίς την ύπαρξη επιτρόπου θα ήταν μια λύση, παρακαλούμε να μας το αναφέρετε. Κατά την άποψή μας ωστόσο, ιδίως για άτομα τόσο νεαρής ηλικίας, υπάρχουν σοβαρότατοι κίνδυνοι ως προς την επαρκή αξιολόγηση της αίτησης του ανήλικου.

Η Υπηρεσία μας έχει πολλάκις συνεισφέρει με τις απόψεις της, αλλά και τη συμμετοχή της σε συναντήσεις που αφορούν τη σύνταξη νόμου για την επιτροπεία, το οποίο εκπονεί, λόγω αρμοδιότητας, το Υπουργείο Εργασίας. Επισυνάπτονται οι σχετικές προτάσεις μας, οι οποίες έχουν κατατεθεί στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και φυσικά στα συναρμόδια υπουργεία (ΣΥΝ. 1).

Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι όταν αναφέρεστε σε «δικαιούχους οικογενειακής επανένωσης και μετεγκατάστασης», χρήσιμο θα ήταν να γνωρίζετε αφενός ότι δεν υπάρχει δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης γενικώς, αλλά μόνο δικαίωμα επανένωσης με συγκεκριμένα μέλη της πυρηνικής οικογένειας, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη κάθε φορά νομοθεσία, και φυσικά δεν υπάρχει δικαίωμα μετεγκατάστασης.

Η αναφορά σας σε πλημμέλειες, κατά την αρχική καταγραφή των προσωπικών στοιχείων, σε έλλειψη επαρκούς νομικής ενημέρωσης των ανηλίκων, καθώς και σε έλλειψη συνδρομής για τη συγκέντρωση εγγράφων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, αφορά τις υπηρεσίες ΕΛ.ΑΣ, Frontex καθώς και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και ως εκ τούτου οι σχετικές επισημάνσεις πρέπει να γίνουν προς τις προαναφερόμενες υπηρεσίες και όχι στην Υπηρεσία Ασύλου.

Σε κάθε περίπτωση, και παρότι οι παραπάνω πλημμέλειες δυσχεραίνουν σημαντικά το έργο της Υπηρεσίας μας, η Υπηρεσία Ασύλου εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες που επιτρέπουν την διόρθωση των ατομικών στοιχείων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας. Ενδεικτικά σημειώνουμε ότι ουδέποτε, είτε από τους διακυβερνητικούς οργανισμούς Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, που

αποτελούν τους θεσμικούς εταίρους της Υπηρεσίας Ασύλου για την υλοποίηση του προγράμματος μετεγκατάστασης, είτε από τις οργανώσεις που μετέχουν στο Δίκτυο, αναφέρθηκε υπόθεση ασυνόδευτου ανήλικου ή παιδιού που δεν υπήχθη στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης εξαιτίας πλημμελειών κατά την καταγραφή των ατομικών στοιχείων από προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου.

Αναφορικά δε με το ζήτημα της πρότερης τοποθέτησης σε δομές φιλοξενίας, αυτό ανάγεται σε εντολές των κατά τόπο αρμόδιων Εισαγγελέων, που ενίοτε όντως προκαλούν προσκόμματα στη διεκπεραίωση της διαδικασίας ασύλου.

Ειδικότερα και αναφορικά με την ανάδειξη των ιδιαίτερων ζητημάτων που δυσχεραίνουν την ένταξη στο πρόγραμμα της μετεγκατάστασης (βλ. τελευταία παράγραφος στη σελίδα 3 της αναφοράς σας) καθώς και την υλοποίηση του δικαιώματος στην οικογενειακή επανένωση στο πλαίσιο του Κανονισμού Δουβλίνου, σημειώνεται ότι αφενός πρώτη η Υπηρεσία μας ανέδειξε τις δυσχέρειες αυτές, τις οποίες και υιοθέτησε πλήρως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Υπηρεσία μας τονίζει συνεχώς και προς όλες τις κατευθύνσεις ότι πρακτικές ιδίως άλλων Κρατών-Μελών έχουν άμεση επίπτωση στην προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων. Συγκεκριμένα δε για το σχόλιό σας ότι *“ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων επιλεξιμότητας δεν συνάδει πάντα με τις βασικές αρχές της παιδικής προστασίας”*, υπενθυμίζουμε ότι τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τη μετεγκατάσταση προβλέπονται ρητά στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ως προϋποθέσεις υπαγωγής αιτούντων διεθνούς προστασίας στο πρόγραμμα. Σύμφωνα δε με αυτά οι αιτούντες θα πρέπει να ανήκουν σε υπηκοότητα για την οποία τα ποσοστά αναγνώρισης σε ενωσιακό επίπεδο φθάνουν ή ξεπερνούν το 75 τοις εκατό, και να έχουν αφιχθεί στην χώρα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα δακτυλοσκόπησης Eurodac 2, εντός των προθεσμιών που ορίζουν οι αποφάσεις μετεγκατάστασης.

Τέλος, αναφορικά με τον καθορισμό του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, και τον τυχόν ρόλο εμπειρογνομόνων από άλλα Κράτη-Μέλη που συνδράμουν την Υπηρεσία μας σε αυτό, είναι προφανές ότι δεν θα υπήρχε η ανάγκη να γίνεται αυτό από την Υπηρεσία μας, εφόσον υπήρχε θεσμοθετημένη μία διαδικασία καθορισμού του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου.

Ωστόσο, και παρ' όλα αυτά, επισημαίνουμε ότι, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) είναι ένας από τους επιχειρησιακούς εταίρους της Υπηρεσίας Ασύλου για την υλοποίηση του προγράμματος μετεγκατάστασης μαζί με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και τον ΔΟΜ. Στα πλαίσια της διαδικασίας για την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος των ασυνόδευτων ανηλίκων, το εργαλείο για το Βέλτιστο Συμφέρον του Ανηλίκου (EASO - Best Interests Assessments - BIA Tool) δημιουργήθηκε από το EASO με τη συνεργασία και την στήριξη μιας ομάδας εργασίας αποτελούμενη από εκπροσώπους αρχών ασύλου της Ελλάδας, της Ιρλανδίας και της Νορβηγίας, καθώς και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη FRA, την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες και τον ΔΟΜ. Το συγκεκριμένο εργαλείο εστιάζει στη διαδικασία της μετεγκατάστασης, και αφορά αποκλειστικά στην διερεύνηση του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανήλικου σε σχέση με την επιλογή της καταλληλότερης διαδικασίας διεθνούς προστασίας (οικογενειακή επανένωση, μετεγκατάστασή, εθνική διαδικασία ασύλου). Σε κάθε περίπτωση, το βασικό BIA διεξάγεται κατά την ημέρα της πλήρους καταγραφής του ασυνόδευτου ανήλικου, από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου, με την παρουσία του επιτρόπου/προσωρινού εκπροσώπου – κατά περίπτωση. Στη συγκεκριμένη διαδικασία μπορεί να συμμετάσχει, εκτός της Υπηρεσίας, μόνο ο υπεύθυνος για ασυνόδευτους ανηλίκους της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες, που επίσης είναι φορέας υλοποίησης του προγράμματος και εστιάζει στον προσδιορισμό του βέλτιστου συμφέροντος των ασυνόδευτων ανηλίκων σε σχέση με τη στέγαση και τη προστασία τους

κατά την διάρκεια παραμονής τους στην Ελλάδα. Τέλος, αφού το αίτημα των ελληνικών αρχών για μετεγκατάσταση ασυνόδευτου ανήλικου γίνει αποδεκτό από το Κράτος-Μέλος της μετεγκατάστασης, και η υπόθεση περιέλθει στην αρμοδιότητα του ΔΟΜ, διεξάγεται ένα τελικό ΒΙΑ (από τον ΔΟΜ επίσης φορέας υλοποίησης του προγράμματος της μετεγκατάστασης) που επικεντρώνει στην διασφάλιση κατάλληλων δομών υποδοχής στη χώρα μετεγκατάστασης.

Σε κάθε περίπτωση μπορείτε να αναλάβετε κάθε δυνατή σχετική πρωτοβουλία για τη νομική θέσπιση του ζητήματος, διότι για το προκείμενο θέμα η Υπηρεσία μας, συχνά «ακροβατεί» νομικά και θεσμικά προκειμένου για την κατά το δυνατό διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος των ασυνόδευτων ανήλικων.

Β. Κατάλληλη και επαρκής ενημέρωση και πληροφόρηση σχετικά με τις διαδικασίες, διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης και επικοινωνίας με τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες

Η Εθνική Μονάδα Δουβλίνου ήταν στελεχωμένη με οκτώ υπαλλήλους μέχρι το Σεπτέμβριο του 2016, ενώ πλέον στελεχώνεται με 52 υπαλλήλους, η πλειοψηφία, ωστόσο των οποίων, είναι νέοι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.

Το 2016, σε σύγκριση με το 2015, πολλαπλασιάστηκαν οι αιτήσεις οικογενειακής επανένωσης. Συγκεκριμένα μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2016 η Υπηρεσία μας είχε αποστείλει 5.182 αιτήματα, ενώ αντίστοιχα 1.085 το 2015. Για τις προαναφερόμενες αιτήσεις του έτους 2016 λάβαμε 2.853 αποδοχές και μεταφέρθηκαν 958 άτομα.

Σημειώνεται ότι το πρώτο τρίμηνο του 2017 τα εξερχόμενα αιτήματα ανήλθαν σε 4.617, οι αποδοχές σε 2.638 και τα άτομα που μεταφέρθηκαν μέχρι την 30η Μαρτίου 2017 ανέρχονται σε 1.352. Αναφορικά δε με τις περιπτώσεις που λάβαμε αρνητική απάντηση, αιτηθήκαμε την επανεξέταση του αιτήματος και πραγματοποιήσαμε αλληλογραφία με τις ομόλογες αρχές, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμπλήρωση του διοικητικού φακέλου που υποβλήθηκε και να στοιχειοθετηθεί επαρκώς το εξερχόμενο αίτημα.

Σημειώνεται ωστόσο μια “τάση” των Κρατών Μελών να προβαίνουν σε συστατική ερμηνεία των ρυθμίσεων του Κανονισμού Δουβλίνου, γεγονός που καθιστά τη διαδικασία αποδοχής πιο δύσκολη και χρονοβόρα.

Κύριο μέλημα της Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου και πρώτη προτεραιότητα το διάστημα μετά την 20^η Μαρτίου 2016, χρονικό σημείο από το οποίο άρχισε να παρατηρείται ραγδαία αύξηση των σχετικών αιτήσεων, ήταν να αποστέλλονται τα σχετικά εξερχόμενα αιτήματα εντός των προθεσμιών που προβλέπει ο Κανονισμός, ήτοι εντός τριμήνου από την ημέρα αρχικής καταγραφής, ενώ παράλληλα καταβάλλεται προσπάθεια να ενημερώνεται έγκαιρα η ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Υπηρεσίας, ώστε οι ενδιαφερόμενοι ή οι νόμιμοι εκπρόσωποι τους να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την πορεία του αιτήματος.

Επισημαίνεται από την πλευρά μας ότι παρόλο που είναι απόλυτα κατανοητή η επιθυμία των αιτούντων και όσων τους συνδράμουν για τακτική ενημέρωση, καθώς και των συγγενών σε άλλα Κράτη-Μέλη και των δικηγόρων τους, ιδίως δεδομένης της κατάστασης πλήρους απραξίας στην οποία πολλοί από αυτούς διαβιούν εδώ και μήνες, συχνά η πίεση για ενημέρωση που ασκείται είναι στο όριο της καταχρηστικότητας. Η Υπηρεσία μας σε κάθε περίπτωση δίνει προτεραιότητα στις ενέργειες που, εφόσον δεν γίνουν, κινδυνεύουν να μην τηρηθούν οι αποκλειστικές προθεσμίες που θέτει ο Κανονισμός Δουβλίνου.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι οι καθυστερήσεις στις αποδοχές των αιτήσεων που η Υπηρεσία μας υποβάλλει για την ανάληψη ευθύνης έχουν άμεση επίπτωση σε όλα όσα αναφέρονται πιο πάνω, πλην όμως δεν αποτελούν υπαιτιότητα των ελληνικών αρχών. Η Υπηρεσία μας τονίζει σε κάθε δυνατή περίπτωση την ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών, η δε Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν δικών μας παροτρύνσεων, παροτρύνει, έως και απειλεί με κυρώσεις, τα άλλα Κράτη-Μέλη σχετικά.

Αναφορικά δε για τις επισημάνσεις σας για τη μη δυνατότητα επαρκούς παρακολούθησης της πορείας των υποθέσεων μετεγκατάστασης, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι σύμφωνα με τις παραγράφους 30 του Προοιμίου της Απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (ΕΕ) 2015/1523 και παράγραφο 35 του Προοιμίου της Απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (ΕΕ) 2015/1601, η Υπηρεσία έχει υποχρέωση να ενημερώνει τους αιτούντες για την διαδικασία της μετεγκατάστασης και να τους κοινοποιεί την απόφαση μετεγκατάστασης, η οποία αποτελεί απόφαση μεταφοράς κατά την έννοια του άρθρου 26 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013. Ειδικότερα, στο κοινό άρθρο 6 των ως άνω Αποφάσεων προβλέπεται ότι, πριν από την απόφαση μετεγκατάστασης του αιτούντα, η Ιταλία και η Ελλάδα ενημερώνουν τον αιτούντα σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών ή ευλόγως τεκμαίρεται ότι κατανοεί σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης και αφού ληφθεί η απόφαση για τη μετεγκατάσταση του αιτούντα και πριν από την πραγματική μετεγκατάσταση, η Ιταλία και η Ελλάδα γνωστοποιούν εγγράφως στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο την απόφαση μετεγκατάστασής του. Η απόφαση προσδιορίζει το κράτος μέλος μετεγκατάστασης. Σημειώνεται ότι ο αιτών δεν έχει το δικαίωμα, δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ, να επιλέξει το κράτος μέλος που θα είναι υπεύθυνο για την αίτησή του, ενώ δεν προβλέπεται έγγραφη ή προφορική ενημέρωση για ζητήματα που άπτονται αποκλειστικά της διακρατικής συνεργασίας που απαιτείται για την εφαρμογή των διαδικασιών μετεγκατάστασης μεταξύ των Κρατών Μελών. Ως εκ τούτου συνάγεται ότι η Υπηρεσία εφαρμόζει πλήρως τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες αποφάσεις.

Πέραν των ανωτέρω, η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου αφενός να παράσχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους επωφελούμενους της (αιτούντες διεθνούς προστασίας) και αφετέρου να εξυπηρετήσει βασικές της ανάγκες σε επίπεδο υπηρεσιών και διαδικασιών έχει ήδη δρομολογήσει τις απαραίτητες διαδικασίες που αφορούν το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την προμήθεια τρίτων συστημάτων - διεπαφών και εργαλείων - εφαρμογών. Με την υλοποίηση των ανωτέρω συστημάτων η οποία εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2017, θα διασφαλιστεί σε μεγάλο βαθμό η παροχή προσωποποιημένης πληροφόρησης προς τους επωφελούμενους σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου (π.χ. πορεία αίτησης ασύλου), η μείωση των απαιτούμενων συναλλαγών που απαιτούν τη δια ζώσης παρουσία των επωφελούμενων στην Υπηρεσία Ασύλου για τη διεκπεραίωση αιτημάτων τους (π.χ. αλλαγή στοιχείων επικοινωνίας, χορήγηση - ανανέωση Αδειών Διαμονής και ταξιδιωτικών εγγράφων) και η εξυπηρέτηση λοιπών υπηρεσιών του δημοσίου (ΚΕΠ, εφορίες, ασφαλιστικοί οργανισμοί, κλπ) στις όποιες απευθύνονται οι επωφελούμενοί (π.χ έλεγχος τρέχουσας κατάσταση του αιτήματος τους, έλεγχος εγκυρότητα των Δελτίων).

Στην παρούσα φάση παρέχεται σε μεγάλο βαθμό μέσω της ιστοσελίδας της Υπηρεσίας Ασύλου (asylo.gov.gr) γενική και αναλυτική πληροφόρηση που αφορά όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου, τακτική πληροφόρηση προς τους επωφελούμενους που αφορά την έκδοση των αποφάσεων για ταξιδιωτικά έγγραφα και τη χορήγηση Αδειών Διαμονής και ταξιδιωτικών εγγράφων τους καθώς και πολλές άλλες χρηστικές πληροφορίες.

Γ. Παρατεταμένη διάρκεια των διαδικασιών οικογενειακής επανένωσης και μετεγκατάστασης

Ο Κανονισμός Δουβλίνου προβλέπει ότι το ανώτερο διάστημα που έχει μια χώρα στη διάθεσή της για να απαντήσει σε αίτημα ανάληψης ευθύνης είναι δύο (2) μήνες, ενώ η προθεσμία για τη μεταφορά είναι έξι (6) μήνες από την ημερομηνία αποδοχής.

Προϋπόθεση για τη μεταφορά είναι η έγκαιρη ενημέρωση των ομολόγων αρχών σχετικά με τις λεπτομέρειες άφιξης των αιτούντων και η έκδοση των προσωρινών ταξιδιωτικών εγγράφων (*laissez passer*). Η Υπηρεσία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εκτελούνται οι σχετικές μεταφορές το συντομότερο δυνατό και σε κάθε περίπτωση εντός του εξαμήνου.

Λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμών των αιτήσεων (5.491) οι οποίες έγιναν δεκτές και αφορούσαν το έτος 2016 και το πρώτο τρίμηνο του 2017, η Υπηρεσία κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για τον άμεσο προγραμματισμό των αναχωρήσεων. Μέχρι το τέλος του 2016 αναχώρησαν συνολικά 951 άτομα, ενώ το πρώτο τρίμηνο του 2017, 676 άτομα. Παράλληλα η Υπηρεσία μας σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ και το Οικουμενικό Πρόγραμμα για τους Πρόσφυγες υλοποίησε πρόγραμμα χρηματοδότησης των εξόδων μεταφοράς αιτούντων σε άλλα Κράτη Μέλη τα οποία έχουν αποδεχθεί το αίτημα για ανάληψη ευθύνης της εξέτασης του αιτήματός τους και τον Μάρτιο του 2017, με αύλωση τριών (3) πτήσεων τσάρτερ προς τη Γερμανία, αναχώρησαν 547 άτομα.

Σε εξέλιξη δε βρίσκεται η διαγωνιστική διαδικασία της Υπηρεσίας Ασύλου προκειμένου να αναδειχθεί ανάδοχος που θα αναλάβει τη μεταφορά αιτούντων άσυλο προς τις χώρες που έχουν αποδεχθεί την ευθύνη εξέτασης της αίτησης τους.

Ειδικά δε με τις διαδικασίες μετεγκατάστασης επισημαίνουμε ότι, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου, το ΑΚΑ Μετεγκατάστασης δεν αποστέλλει αιτήματα μετεγκατάστασης σε χώρες που επικαλούνται αδυναμία υποδοχής ανηλίκων λόγω ανεπάρκειας δομών υποδοχής και στέγασης, συνεπεία των μεγάλων προσφυγικών ροών. Συνεπώς, είναι πιθανό να υπάρξουν κάποιες καθυστερήσεις στις υποθέσεις αυτές, καθώς θα πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις μετεγκατάστασης σε άλλα Κράτη Μέλη με επαρκείς και κατάλληλες δομές προκειμένου να αποσταλεί εξερχόμενο αίτημα μεταγκατάστασης ανηλίκου. Σημειώνεται δε ότι η συμπλήρωση του ορίου ενηλικότητας σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, δεν συνιστά κρίσιμο χρονικό σημείο για τη δυνατότητα ένταξης ή μη στο πρόγραμμα, δεδομένου ότι δεν συνιστά προϋπόθεση εφαρμογής των σχετικών διατάξεων.

Συμπερασματικά σας ενημερώνουμε ότι καθυστερήσεις τόσο στη διαδικασία της μετεγκατάστασης όσο και τις διαδικασίες της οικογενειακής επανένωσης ανάγονται στα λοιπά Κράτη-Μέλη και όχι στην Υπηρεσία μας.

Δ. Το στάδιο ολοκλήρωσης των διαδικασιών οικογενειακής επανένωσης και μετεγκατάστασης: οργάνωση και διεξαγωγή της μετάβασης των δικαιούχων εκτός της χώρας

Η ολοκλήρωση των διαδικασιών οικογενειακής επανένωσης εξαρτάται από τις απαιτήσεις του Κράτους Μέλους υποδοχής αναφορικά με τις ημερομηνίες και ώρες των μεταφορών, τον αριθμό ατόμων ανά πτήση, καθώς και τυχόν άλλους περιορισμούς που θέτουν οι αερομεταφορείς.

Τέλος και αναφορικά με την πρότασή σας για τη «*θέσπιση και ενιαία εφαρμογή συναφών διαδικαστικών πρωτοκόλλων*», θα θέλαμε να σας γνωρίσουμε ότι η Υπηρεσία Ασύλου έχει προχωρήσει ήδη από τον Ιούλιο του 2016, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε κατάρτιση ειδικού πρωτοκόλλου μετεγκατάστασης με στόχο την σαφή περιγραφή των διαδικασιών μετεγκατάστασης και τη θέσπιση συγκεκριμένων προθεσμιών και υποχρεώσεων, το οποίο έχει υιοθετηθεί από όλους τους εμπλεκόμενους στην υλοποίηση του προγράμματος, ήτοι την Υπηρεσία Ασύλου, αλλά και φορείς που εμπλέκονται ως επιχειρησιακοί εταίροι στην υλοποίηση του προγράμματος (Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης - ΔΟΜ, Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες – UNHCR, Ευρωπαϊκό Γραφείο Στήριξης Ασύλου - EASO και αρχές των Ευρωπαϊκών Κρατών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα). Επισημαίνεται δε ότι σύμφωνα με τα πορίσματα των περιοδικών εκθέσεων προόδου για τη μετεγκατάσταση που δημοσιεύει η Επιτροπή, τις οποίες επικαλείστε σε άλλα σημεία του εγγράφου σας, η Υπηρεσία Ασύλου ανταποκρίνεται πλήρως στις υποχρεώσεις και στους επιχειρησιακούς στόχους που απορρέουν από το πρωτόκολλο.

Αναφορικά με την επισήμανσή σας για την εφαρμοζόμενη πρακτική από αρκετά Κράτη-Μέλη που αφορά στη διεξαγωγή συνεντεύξεων με ασυνόδευτους ανηλίκους μετά την επίδοση της σχετικής απόφασης, σας ενημερώνουμε ότι έπειτα από σειρά προπαρασκευαστικών συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν με τα συμμετέχοντα στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης Κράτη-Μέλη, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ήτοι της Υπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες και του Ευρωπαϊκού Γραφείου Υποστήριξης για το Άσυλο, παρόλο που δεν προβλέπεται η διεξαγωγή συνεντεύξεων από τις Αποφάσεις, δεν αποκλείστηκε η δυνατότητα διεξαγωγής συνεντεύξεων με αιτούντες άσυλο υποψήφιους για μετεγκατάσταση. Οι συνεντεύξεις αυτές έχουν σκοπό όχι τον αποκλεισμό αιτούντων από τη διαδικασία αλλά τη διασφάλιση καλύτερων συνθηκών υποδοχής και μελλοντικής ενσωμάτωσης στο Κράτος Μέλος μετεγκατάστασης. Σημειώνεται ότι το ακριβές περιεχόμενο αυτών των συνεντεύξεων δεν κοινοποιείται στην Υπηρεσία Ασύλου. Τέλος, για το θέμα της έκδοσης ταξιδιωτικών εγγράφων, πράγματι η Υπηρεσία μας έχει προωθήσει σχέδιο τροποποίησης της υφιστάμενης σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης, η οποία βρίσκεται στο στάδιο των υπογραφών.

Παρακαλούμε να γνωστοποιήσετε το περιεχόμενο της επιστολής αυτής στα μέλη του Δικτύου, με τα οποία ούτως ή άλλως η Υπηρεσία μας βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και συνεργασία.

Βρισκόμαστε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

**Η Διευθύντρια
Μαρία Σταυροπούλου**

Συνημμένα: ΣΧΕΤ.1

Εσωτερική διανομή:

1. Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου
2. ΑΚΑ Μετεγκατάστασης
3. Τμήμα Πληροφορικής
4. Νομικό Τμήμα